

VIŠI SUD, U ZENICI
BROJ: K/97/96
Zenica, 30.05.1997.godine

U IME NARODA!

Viši sud u Zenici, u vijeću sastavljenom od sudije Smailagić Adila kao predsjednika vijeća, sudije Adamović Vlade kao člana vijeća, sudije porotnika Dizdar Feriza, Alić Ćamila i Šatara Vojina kao članova vijeća uz učešće zapisničarke Behlić Edbere u krivičnom predmetu protiv Pašalić Duška zbog krivičnog djela iz čl.142.st.1. KZ nakon održanog usmenog, javnog i glavnog pretresa u prisutnosti Arnaut Unkasa zamjenika VJT Zenica optuženog i njegovog branioca Pivić Nermine advokata iz Zenice na dan 30.5.1997.godine je donio i javno objavio ovu

P R E S U D U

Optuženi:

PAŠALIĆ DUŠKO, zv."Dule", sin [REDAKCIJA], i [REDAKCIJA] rođjene [REDAKCIJA], rođen [REDAKCIJA].godine u [REDAKCIJA], opština [REDAKCIJA], gdje je i nastanjen po narodnosti [REDAKCIJA], državljanin [REDAKCIJA], završio OŠ, neoženjen, ranije ne osudjivan, nalazi se u pritvoru po rješenju ovoga suda i po rješenju Vrhovnog suda Federacije br. Kv-76/96 od 28.2.1996.godine pa dalje.

K R I V J E

Što je:

kao pripadnik paravojne jedinice "Crvene beretke" pri takozvanoj vojsci republike srpske koja jedinica je u mjesecu junu i julu 1992.godine na širem području Vozuće, a naročito u selima Delići, Bukvići, Gare, Brdo, Zabrdje, Misiradje, Krče, Ribnica, vršila takozvano etničko čišćenje, ubijanje i prinudno protivzakonito protjerivanje Bošnjackog civilnog stanovništva učestvovao u u navedenoj akciji dana 16.7.1992.godine na način da je ok 16 sati u grupi sa [REDAKCIJA], [REDAKCIJA], [REDAKCIJA], [REDAKCIJA], [REDAKCIJA], [REDAKCIJA], [REDAKCIJA], [REDAKCIJA], [REDAKCIJA], [REDAKCIJA] i [REDAKCIJA], teško kršeći pravila međunarodnog prave za vrijeme oružanih sukoba čl.3. tač.1-a Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12.8.1949.godine učestvovao u ubijanju deset Bošnjaka civila u selu Delići na njivi zvanj Brezica koja se nalazi ispod donje strane seoskog kolskog puta Bukvići-Vozuća, kojom prilikom je on lično ubio [REDAKCIJA]

ispalivši dva metka iz automatske puške kalibra 7,62 mm u prsa ~~.....~~, na koji način ga je lišio života.

Čime je počinio krivično djelo: ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl. 142. st.1. KZ.

Pa ga na osnovu navedene zakonske odredbe a primjenom odredaba čl.5.,33, 38, 41 KZ sud

O S U D J U J E

OPTUŽENOG PAŠALIĆ DUŠKA NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 10 (DESET) GODINA

Primjenom odredaba čl.98. st.4. preuzetog ZKP-a optuženi Pašalić Duško se oslobadja od troškova krivičnog postupka i isti padaju na teret budžetskih sredstava suda.

Primjenom odredaba čl.50 preuzetog KZ optuženom se u izrečenu kaznu zatvora uračunava vrijeme provedeno u pritvoru počev od 28.2.1996.godine pa dalje.

O b r a z l o ž e n j e

Više javno tužilaštvo u Zenici pod borjem Kt-33/96 od 15.8.1996.godine podnijelo je optužnicu protiv Pašalić Duška u kojoj se navodi da je počinio krivično djelo u vrijeme i način поближе činjenično kao i pravno opisano u izreci ove presude kod kojeg optuženja je tužilac ostao i u završnoj riječi sa stavljenim prijedlogom da se tako postavljena optužnica prihvati, optuženi oglasi krivim i kazni po zakonu.

Optuženi u svoju odbranu navodi da u cjelosti ostaje kod iskaza datog u istražnom postupku ističe da je bio pripadnik "Crvenih beretki" a to je bila vojska u sastavu tzv. vojske Republike srpske, navodi da je jedan put učestvovao u streljanju civila i to ispod puta koji vodi prema selu Delići i selu Crnje u Vozućoj, nije mu poznato odakle su ti civili i iz kojeg sela ali je on bio u streljačkom vodu kad je ispred njih stajalo deset postrojenih civila među njima i ~~.....~~ kojeg on poznaje od ranije kao ka trgovca u Banovićima ali ga prepoznaje i na grupnoj slici koja mu je predložena u istražnom postupku i na pretresu na slici je on u crvenoj majici a do njega je na slici mladić kojeg on poznaje po imenu ~~.....~~ koliko on zna imenu je ~~.....~~ i da je Srbin. Streljački vod se nalazio 40-tak metara od civila, streljačkim vodom je konandovao ~~.....~~ ispred optuženog se nalazio ~~.....~~ i kako reče prije rata su se međusobno pozdravljali u susretima pojašnjava da je u toku istražnog postupka neki put rekao da se ~~.....~~ zove ~~.....~~ pa ~~.....~~ zato što mu ta dva imena su slična pa je u tome griješio ali je sada siguran da je ubio ~~.....~~ odnosno gadjao ga dok je bio u streljačkom vodu i da

ga je prepoznao na grupnoj slici i na pojedinačnoj slici na kartonu od lične karte, u [REDACTED] je ispalio dva metka iz automatske puške i vidio je da je [REDACTED] pao dalje navodi da je on bio u streljačkom vodu "Crvene beretke" oko 6 mjeseci, i da je za to vrijeme samo jedanput i to tada učestvovao u streljanju civila. [REDACTED] je bio treći po redu a i on se nalazio treći po redu u streljačkom vodu. Nakon ubijenih civila postojao je i radni vod koji su ubijene civile odnosili na razna mjesta i sagrađivali tako da on ne zna gdje je sahranjena ta grupa od 10 civila u kojoj je bio i [REDACTED] ubijen. Nakon što su tog dana izvršili streljanje navedenih civila na tom mjestu njihov komandir [REDACTED] je otisao od ubijenih i od svakog uzeo dokumente i svakom od nas saopstio ko je koga ubio, njemu je tada [REDACTED] rekao da je ubio [REDACTED] ali je on siguran da je on ubio [REDACTED] jer je [REDACTED] stajao ispred njega. (Dalje) navodi da je zadatak "Crvenih beretki" bio čišćenje sela i naselja od naseljenih Muslimana i to je bio zadatak da ubiju svakog civila Muslimana koji se nadje na teritoriji, on je učestvovao u čišćenju terena od sela Gare do sela Bukvići i pucao je na civile koje je vidjeo u pokretu odnosno koji su bježali na daljinu od 200 m udaljen od prilike, ali mu nije poznato da je ikog pogodio jer nije vidio da ti gadjani civili u bježanju padaju, koji su to civili bili njemu nije poznato. U čišćenju terena od sela Gare do Bukvića u njegovoj grupi je bilo 12 vojnika "Crvenih beretki" ali ukupno je bilo 5 grupa od 10-12 vojnika koji su sačinjavali jedinicu "Crvenih beretki". Radnim vodom koji je sahranjivao ubijene civile rukovodio je neki stariji čovjek starosti oko 60 godina ali mu on ne zna ime. Ubijeni civili su sahranjivani bilo gdje, nekad u grobljima, nekad pored puta, ali on ne može da se opredjeli gdje bi mogao biti sahranjen [REDACTED] i njegova grupa. U toku pretresa mu je pokazan teren gdje je izvršeno gadjanje civila u kojoj je bio i [REDACTED] pa navodi da taj teren prepoznaje i da je tu izvršeno to streljanje grupe u kojoj je bio [REDACTED], tako da na foto-dokumentaciji na slici broj 5 prepoznaje put koji vodi prema selu Crnjeva do Delića, ispod tog puta su bili poredani civili koje su oni gadjali. U to vrijeme niko od tih civila kod sebi nije imao pušku dovela ih je jedna grupa Crvenih Beretki" iz pravca sela Delići, ova lica nisu bila prethodno ni u kakvom zatvoru nego su pohvatani i odmah privedeni na streljanje po naredjenju [REDACTED] koji je bio komandant "Crvenih beretki" civili nisu bili vezani. Niko nije smjeo promašiti lice u koje je pucao, poznato mu je da je jedan od pripadnika Crvenih beretki" odbio da puca u civile u nekom drugom slučaju i tog pripadnika je ubio [REDACTED]. Nakon provedenih 6 mjeseci u "Crvenim beretkama" prebačen je u pješadijsku jedinicu. Obično su pripadnici "Crvenih beretki" unanprije obučavani posebno i to na Ozrenu, međjutim njega su bez obuke držali 6 mjeseci u "Crvenim beretkama" i vratili u pješadijsku jedinicu. Navodi da je komandir njegov [REDACTED] bio i zamjenik komandanta [REDACTED]. Komandant [REDACTED] je rekao da će imati platu od 300 do 350 DM, a kasnije je rekao da će svako po ubijenoj glavi Muslimana dobiti od 200-250 DM međjutim taj novac im nije nikada isplaćen. Ništa mu nije poznato o silovanju nad ženskim osobama, a u vremenu kad je on bio u streljačkom vodu i ubio [REDACTED] nije bilo ženskih civila postrojenih.

~~.....~~, ~~.....~~, ~~.....~~, ~~.....~~ a uz saglasnost stranaka izvršeno je čitanje iskaza svjedoka iz istražnog postupka i to ~~.....~~, ~~.....~~, ~~.....~~, ~~.....~~ i ~~.....~~. Sud je dalje izveo dokaze uvidom u zapisnik o uvidjaju od 19.3.1996.godine, crtež lica mjesta o rekonstrukciji sa njive Brezici, uvid u fotodokumentaciju rekonstrukcije, službenu zabilješku Višeg suda Zenica, broj Ki-98/96 od 19.3.1996.godine, podnesak CSB Zenica broj 267/96 od 18.3.1996.godine, zapisnik o ekshumaciji od 18.1.1996.godine, zapisnik o spoljašnjem pregledu ekshumiranih leševa od 18.1.1996.godine, crtež lica mjesta o iskopavanju grobnica i fotodokumentaciju broj 15/96, ljekarsko komisijski izvještaj Kliničkog centra Univerziteta u Sarajevu psihijatrijske klinike o stepenu uračunljivosti.

Na osnovu ovako izvedenih dokaza cijeneći svaki pojedinačno i ukupno sud je utvrdio da je optuženi izvršio krivično djelo koje mu se stavlja na teret a to je ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz čl.142. st.1. KZ, jer iz izvedenih dokaza se stiču bića ovog krivičnog djela a to je kršenje pravila međunarodnog prava za vrijeme rata prema civilnom stanovništvu i to ko naredi ili izvrši neka od djela predviđena u tački 1 pomenutog člana a što je suprotno odredbama Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica u vrijeme rata od 12.avgusta 1949.godine član 3 tačka 1 pod a a koja kaže "u slučaju oružanog sukoba koji nema međunarodni karakter i koji izbije na teritoriji jedne od visokih stranaka ugovornica, svaka strana u sukobu bit će dužna primjenivati najmanje slijedeće odredbe : prema licima koja ne sudjeluju neposredno u neprijateljstvima uključujući pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i lica koja nisu sposobna za bornu, zbog bolesti, rana, lišenja slobode ili bilo kojeg drugog razloga, u svakoj će se prilici postupati čovječno bez ikakvih razlikovanja zasnovanog na rasi, boji kože, vjeri ili uvjerenju, polu, rodjenju, ili imovinskom stanju ili bilo kom drugom sličnom kriteriju.

U tom cilju su prema naprijed navedenim licima zabranjene i zabranjuju se u svako vrijeme i na bilo kom mjestu slijedeće radnje:

a) nasilje protiv života i tijela posebno sve vrste ubistava, sakaćenja, okrutnog postupanja i mučenja.

Imajući sve ovo u vidu a posebno cijeneći iskaz optuženog koji na pretresu decidno kaže da je bio pripadnik "Crvenih beretki" za koje svjedoci ističu da se radi o zloglasnim jedinicama republike srpske koje su bile poznate po tome što su ubijale civile i čistile teren i da je on kao pripadnik tih jedinica 16.7.1992.godine ubio ~~.....~~ koji je bio na broju 3. postrojenih civila, na putu odnosno ispod puta koji vodi od sela Delići za Crnjevo u Vozuđoj i da je tog momenta ~~.....~~ bio u bijeloj košulji i plavim farmerkama i pantalonama. Ovakvo priznanje optuženog sud je provjerio rekonstrukcijom događaja gdje na fotografiji optuženi pokazuju brojku 3 na kojoj se nalazio oštećeni ~~.....~~ u čkojeg je on ispalio dva metka iz automatske puške jer se nalazio u streljačkom vodu, optuženi je sudu pojasnio i objasnio i opisao prije pokazivanja fotografije kako izgleda ~~.....~~ pa su o izgledu ~~.....~~ kojeg je opisao optuženi ~~.....~~ svjedoci koji su ga poznavali ~~.....~~ i isti izjavili da na osnovu opisa koji mu je pročitan prilikom suocenja sa optuže

prepoznao [REDACTED] prema datom opisu isto je to izjavio svjedok [REDACTED], koji navodi da mu je poznato da je optuženi bio pripadnik "Crvenih beretki" da po opisu lica kojeg je ubio optuženi i opisao on prepoznaje [REDACTED] kojeg je lično dobro poznavao. Ovaj svjedok [REDACTED] isto je rekao da mu je poznato da je Pašalić Duško pripadnik "crvenih beretki" i da je opisa šta su radile "Crvene beretke" u svojim aktivnostima.

Optuženi je izjavio da je prilikom streljanja [REDACTED] na sebi imao finu košulju i plave farmerke, svjedok [REDACTED] je u svom iskazu rekao da kad se rastao sa [REDACTED] prilikom napada na Vozuću od strane srpske vojske 24.6., [REDACTED] je imao na sebi farmerke plave i boje i vindjaknu crvene boje, to što prilikom streljanja Bećir nije imao crvenu vindjaknu sud ocjeni da je do 16.7. mogao negdje i izgubiti ali je imao plave farmerke što priznaje i optuženi.

U toku pretresa i u istražnom postupku optuženom je pokazana grupna slika na kojoj je on bez razmišljanja u crvenoj majici pokazao [REDACTED] i rekao ja sam ovo lice ubio i poznavao sam ga prije rata i pozdravljao sam se u susretu sa njim na slici se nalazi još četiri lica ali se optuženi nije dvoumio da pokaže lik [REDACTED] i dodao je da lice koje drži ruku na ramenu [REDACTED] zove se [REDACTED] kojeg isto tako poznaje prije rata.

[REDACTED] se vodi kao nestalo lice međutim optuženi navodi da je postojao radni vod koji je streljane civile odvožio na razna mjesta i sahranjivao, tako da oni što su streljali neznaju gdje postoje sve grobnice međutim sud na crtežu lica mjesta broj 21-o2/2-233-15/96 od 18.1.1996.godine na karti koja se nalazi u skici i gdje su obilježene grobnice od a do g, se vidi da su lica koja su iskopana i za koje postoji foto dokumentacija u spisu su sahranjivana bez ikakvog reda tako da po ocjeni suda postoji vjerovatnoća da je to radjeno da bi se prikrile grobnice, Svih 10 lica koji su streljani 16.7.1992.godine nisu pronađena tijela što znači da je grobnica još skirivena ali nije nadjena ni na mjestu gdje je izvršeno streljanje, što sud u cjelosti uvažava navode optuženog da su streljana lica odvožena bilo gdje i sahranjivana a da o tome ne znastreljački vod ništa, jer je postojao radni vod koji je vršio sahranjivanje.

Optuženi objašnjava da je [REDACTED] bio u civilnom odjeli i da niko od streljanih civila nije imao oružje, što sud cijeni da je streljano civilno stanovništvo, pa u tom smislu ne uvažava dio iskaza svjedoka [REDACTED] koji kaže da je [REDACTED] polagao zakletvu u to vrijeme još nije bilo a to je 16.7.1992.god. nikakvih organizovanih jedinica Armije BiH, osim seoskih straža. Pa ako bi se i to smatralo da su organizovane jedinice i da je [REDACTED] bio pripadnik seoskih straža kao razoružano lice podpada pod naredbe Ženevske konvencije koju je sud citirao i koja se stavlja na teret optuženom da je je prekršio a što je u skladu sa odredbama čl.142. KZ-a.

Kazivanja optuženih u njegovoj odbrani i pominjući kako i šta su radile "Crvene beretke" te njegovo učešće u streljanju civila jedan put se poklapa sa zapisnikom o uvidjaju od 19.3. 1996.godine kojeg je izvršio ovaj sud jer su tako opisani lica mjesta, i pronađene grobnice kako je to sve već objašnjeno na

temelju izvedenih dokaz.

Najjedini dokaz je crtež lica mjesta od 20. marta 1996. godine * načinjenog na licu mjesta kod puta selo Bukvići, Crnjevo i gdje je prikazan raspored streljanih lica po izvavi optuženog.

Iz zapisnika o ekshumaciji od 18.1.1996. godine se vidi da nije pronađeno ni jedno lice koje je streljano kritičnoga dana pa su tačni navodi optuženog da je radni vod negdje sahranio a to će se vjerovatno u narednom periodu otkriti, pa zbog toga nije pronađeno ni tijelo [REDACTED].

Ostali saslušani svjedoci nisu imali podataka niti saznanja u učešću optuženog u farmacijama "Crvenih beretki" niti o njegovoj aktivnosti u tim formacijama. Prepoznavanje po opisu ubijenog [REDACTED] dao je i svjedok [REDACTED] a predloženo je opisu kojeg je dao optuženi u istražnom postupku.

Sud nije uvažio navode branioca optuženog koji treži oslobadjajuću presudu jer nema dovoljno dokaza da je optuženi izvršio krivično djelo koje mu se stavlja na teret. Branilac optuženog je dao završnu riječ kontradiktorno, u prvom redu uvažava činjenični opis i pravnu kvalifikaciju da bi kasnije iznio ne postojanje dokaza da je optuženi izvršio krivično djelo koje mu se stavlja na teret. Medjutim optuženi u svojoj završnoj riječi osporava dio odbrane njegovog branioca koji se odnosi na njegovu aktivnost oko izvršenja ubistva [REDACTED], pa je sud i to uvažio kao jedan od dokaza osim ovih svih koje je pobrojao i uvažio i iz kojih proizilazi da je optuženi izvršio krivično djelo koje mu se stavlja na teret.

Iako je u istražnom postupku optuženi spominjao da je ubijeno lice [REDACTED] na kraju se opredjelio da je to [REDACTED] prethodno opisujući to lice pa je sud na osnovu svjedoka i datog opisa o kakvom se licu radi pa tek onda pokazao sliku, zbirnu sliku na kojoj je optuženi prepoznao [REDACTED] pa je time sud otklonio nedoumicu da li se radi o ubistvu [REDACTED].

Sud je u toku postupka proveo i neuropsihijatrijsko vještančenje nad optuženim i to na Kliničkom centru Univerziteta u Sarajevu gdje je boravio na ispitivanju pa je tim ljekara u sastavu prof. dr. [REDACTED], doc. dr. [REDACTED] i dr. [REDACTED] med. [REDACTED] ustanovio da se radi o intelektualnoj sposobnosti koje spadaju u kategoriju mentalno zaostalih graničnih slučajeva, jednostavne psihopatske strukture skromnog obrazovanja i sugestibilnoj osobi koja olako prihvata tuđe obrasce ponašanja naročito ako dolazi od intelektualno siperiornih osoba i koje su od autoriteta. Da se radi o afektivno, hladnoj, emocionalno nezreloj osobi i osobi koja je idealna za manipulisanje i prihvatanje nametnutih rješenja, nema znakova psihotičnosti niti organskog propadanja ličnosti. I na kraju da je smanjeno uračunljiv u vrijeme izvršenja krivičnog djela ali ne i bitno.

Sud je optuženom izrekao kaznu zatvora u trajanju od 10 (deset) godina i prilikom odmjeraivanja kazne cjenio je sve otežavajuće i olakšavajuće okolnosti i to stepen krivične odgovornosti pobude iz kojih je djelo učinjeno, jačinu ugroženog dobra okolnosti pod kojim je učinjeno, raniji život učiniooca, njegovo držanje u vrijeme učinjenog krivičnog djela, pa sud od olakšavajućih

okolnosti u prvom redu cijeni nalaz Kliničkog centra Sarajevo i to da se radi o osobi koja je na granici mentalno zaostalih slu-
čajeva, da je sugestibilna i da je smanjeno uračunljiv, te da je
nakon izvršenog krivičnog djela a u toku istražnog postupka i na
pretresu detaljno objasnio sudu svoju aktivnost i ubistvo [redacted]
[redacted], i pomogao sudu da nesumnjivo razjasni da se radi o ubistvu
[redacted] kako je to objašnjeno u obrazloženju u dokazima
koje je sud proveo, osim toga radi se o osobi koja je rođena
28.8.1969.godine, te da je tek imao 23 godine na početku rata
kada je i izvršio krivično djelo, tj. da se radi o mladoj osobi.
Radi se o neobrazovanoj osobi ali isto tako sud cijeni i otežavajuće
okolnosti a to je pripadnost zloglasnim jedinicama "Crvenih beere-
tki", za koje sam navodi da je imala zadatak da kod čišćenja ubije
sve što je živo, bez obzira na dob, pol, invalidnost i sl., da im
je obećana nagrada za svaku ubijenu glavu muslimanskog življa od
200-250 DM koja im nije nikada isplaćena, da su ponašanja suprotna
Ženevskoj konvenciji, te da su isto tako ponašanjem optuženog
uvijek dovedena u pitanje život civilnog stanovništva.

Imajući sve to u vidu i da je Zakonom za ovo krivično djelo
zaprečena kazna od 5 godina ili smrtna sud nakon ovih svih ocjena
je izrekao 10 godina cijeneći da će se time postići svrha kaž-
njavanja predviđena čl.5 i 33 preuzetog KZ, koja kazna će po
mišljenju suda uticati da optuženi kao i drugi ne čine ova krivična
djela.

U skladu sa odredbama čl. 98. st.4. preuzetog ZKP-a sud
je optuženog oslobodio od troškova postupka jer on nema sredstava da
naknadi troškove postupka.

Shodno odredbama čl.50. preuzetog ZKP-a sud je optuženom na
izrečenu kaznu ~~na~~ zatvora uračunao i vrijeme provedeno u pritvoru
počev od 28.2.1996.godine pa dalje.

Zapisničar,

Behlić Edbera

Predsjednik vijeća

Smailagić Adil

U O U K A :

Protiv ove presude dozvoljena je žalba
Vrhovnom sudu F/BiH u roku od 8 dana od
dana prijema presude, a rok za žalbu teče
kada optuženi odnosno branilac primi presudu.